

La Pagesía Cristiana

PUBLICA UNA CONFERENCIA AL MES

DE PROPAGANDA SOCIAL Y AGRÍCOLA

Preu, 5 céntims el número.

Suscripció d' un any . . . 60 céntims.

Per corresponsal id. . . 75 id.

Pago á la bestreta.—S' admeten sellos

OCTUBRE DE 1906

Se publica ab Censura eclesiástica

Núm. 3

TOTA LA CORRESPONDENCIA Á LA DIRECCIÓ DEL PERIÓDIC

Administració: Argenteria 26, Llibreria.—GIRONA

REBAIXA PASSANT DE 12 EXEMPLARS

AVIS

Suspenem l' envio de paquets d' exemplars del periódich als qui 'l rebían per propaganda, hasta que s' hagin servit avisar á aquesta Administració 'ls números que necessitan.

Desde 'l número próxim deixarém de remetre 'l periódich á aquélls que no estiguin al corrent de la suscripció, que poden abonar directament á la Administració ó bé á algún dels corresponsals.

Opinions acerca nostra publicació

El Sr. Bisbe de Vich en carta als redactors de LA PAGESÍA CRISTIANA.

«Aplaudesch lo pensament de publicar las Fulletes que 'm remeten destinades á la classe pagesa, que quasi bé á tot arreu forma lo nervi social més fort, y que á Catalunya sobre tot ha sigut una classe admirable per sa consistencia, esperit patriarcal, inteligencia práctica y sentit comú. La fé cristiana sostenía aquestes bones qualitats y les sobrenaturalisava, y convé treballar pera la conservació d' aquest tresor social. Serán recomenadas en aquest «Butlletí eclesiástich».

Un bon amich del Ampurdá escriu: «Ha estat molt encertat en la presentació y forma de la nova publicació y en la fixació del módich preu de suscripció que 'l posa al alcans de todas las personas per modesta que sigui la seva posició.

«Crech que no morirá 'l simpátich periódich per falta de vida, puig me sembla serán molts els que tindrán especial interés en afavorit ab todas las forsas una tan útil, cristiana y ben presentada publicació».

Un altre il·lustrat amich de Girona, s' expressa en carta particular del següent modo: «Creo que la publicació de LA PAGESÍA CRISTIANA es oportunísima y puede con el tiempo producir inmensos bienes á la clase agrícola.

El Deber, d' Olot, al anunciar la seva aparició y recomenarla als suscriptors diu que está destinada á produhir un bé extraordinari entre la classe pagesa.

La Regeneración, de Girona, dona compte del programa de LA PAGESÍA dient que ve á il·lustrar, moralisar, donar pa als treballadors, proclamant el regnat de la caritat y de la justicia, que es propiament lo que hi há que fer pera la solució del gran problema social.

La Revista Popular copia lo de la La Regeneración y diu que es de carácter general pera tot Catalunya.

Per fi El Boletín Oficial Eclesiástico de la diócesis de Vich, en la secció bibliográfica d' obras y publicacions recomanables inserta:

«La Pagesía Cristiana. Publica una conferencia al més de propaganda agrícola social, toda llena del espíritu cristiano». Y á continuació publica las condicions económicas.

Deu li pagui al bondadós y docte Prelat de la Seu Vigatana, com als esmentats amichs y companys en la prensa.

CONFERENCIA

Els tres amichs

Parla un agricultor.

Avuy, estimats companys, vaig á contarvos una

anècdota de la qual en podreu treure gran experiència y molt útils ensenyansas pel vostre pervenir. Causa de grans mals es el mirar ab poc interés els dos actes més serios y trascendentals de la vida, de qual acert ó desacert dependeix el pervenir temporal y moltas vegadas l'etern. Me refereixo, amichs meus, á la elecció d' ofici y á la elecció d' esposa: l' acte d' acertar en nostra vocació y 'l casarnos; se va molt á la lleugera en tals moments solemnes y principals, quant deurian meditar-se molt, puig si no s' acerten ja no hi ha remey. El que te verdadera vocació pera l' ofici que exerceix, el practica ab gust y progressa en ell, y aquell que troba una bona muller ha tret la millor rifa, puig gosa del major bé que es la pau, y troba la major prosperitat. ¡Ah, la pau, quant rara en las familias, valguent, com val, més que totas las riquesas juntas, més que la salut y més que tots els honors!

He conegut familias molt ricas y plenas d' honors y, no obstant, las més desgraciadas per faltar en ellas la pau; y he conegut familias molt pobres ditxosas en quant es possible, per regnar en ellas la pau, la unió y 'l carinyo. Tot aixó us ho explicaré la anècdota, historia ó cuento que vaig á contarvos.

En una fira se trobaren tres amichs de la infantesa, els quals á pesar d' haver transcurregut molts anys, se reconegueren per la seva figura y genit, per alló que diu l' adagi que «genit y figura hasta la sepultura». S' alegraren, com es natural, de poder-se veure y conversar un rato sobre 'ls ditxosos temps de la seva juventut, y després d' haver complert cada hu ab els seus negocis de fira, se donaren cita en una casa pera menjar allí junts y parlar dels temps passats y presents. Se sentaren, menjaren alegre y amigablement parlant sobres la fira; pero cap d' élls s' atrevia á parlar acerca la sua propia historia y situació, que es lo que es desitja sapiguer entre amichs. Sols quant els tragos los hagueren animat un poch, un d' ells va rompre la curiositat dihent:—Vamos, amichs, dieume alguna cosa sobre la vostra passada historia y la vostra actual situació, lo qual es una natural curiositat entre amichs desde petitesa: Com se mostressen algunt tant sorpresos y reservats, va anyardir:—Donchs ja comensaré jo, per més que no sia gayre agradable la meva historia; no entraré en gayres detalls pera donar temps á contar la vostra.

Tonto presumit

Be es vritat que era jo desde jove divertit y presumit, que m' agradava lo que se 'n diu are fer el gomós per agradar á las noyas, y poch amich de treballar, es dir un tonto presumit, y com á tal, en lloch de basar la meva ditxa en el treball y la economía, vaig creure la trobaria en el matrimoni, lo qual va fer que 'm casés ab una viuda bastant rica per donarme bona vida, sense mirar si tenia bonas qualitats y si lligarian nostre genit y carácter. Prompte vaig compendre que m' havia equivocat, al reconeixer que no tenia virtuts la tal viuda, y si molts defectes, un dels quals era ser molt disputadora, un

genit atroç, la poma de la discordia, sapiguent luego que al altre marit l' havia enviat al altre mon á disgustos. Yo per evitar la sort del seu primer marit y veient que no podiam entendrens ni sufrirnos, vaig agafar aborriment al treball y á la vida de familia, y vaig buscar las satisfaccions fora de casa, que tampoch se troban fora de la familia, fora del deber. En lloch de cuidar-me de las terras y animals, me vaig dedicar al negoci de bestia, bous, caballs y mulas; poch entés y poch gitano blanch, el negoci m' anava mal y las terras pitjor, puig ja se sab que una terra conreuhada per mossos sens la vista del amo, ha d' anar malament. Vaig determinar deshores deixarme l' ofici de mercader y cuidar las terras, pero la dona 'm tirava en cara 'ls meus defectes devant dels criats, dihentme era la seva perdició.

Resultat, que tinguerem que vendre las terras pera pagar els acreedors, y avuy me guanyo malament la vida comprant bestia á comissió, per no tenir capital, are que comenso á entendre el negoci.

No 'ns entretinguem á fer d' acusadors de marit y muller d' aquet pobre amich y vejem els lamentos dels altres dos.

Mal educat

—Yo, va comensar l' altre, no puch, com tú, acusar á la meva muller de la desgracia, encara que la causa principal sia del egoisme en buscar el diner en el fi del matrimoni, puig jo donch la culpa als meus pares, á la mala educació que 'm donaren. La meva desgracia prové de ser els meus pares rics y emplear mal el diner; porque 'l meu desde que jo frequentava la escola, me donava diner y bons vestits y rellojje, excitant la meva vanitat, y la meva mare, sento haverlo de dir, encara ho feya pitjor, puig me imbuía la falsa idea de que siguent jo l' hereu d' una gran propietat no necessitava omplenarme 'l cap estudiant, que ab lo que tenian no podia faltarme res; ab tals presuncions no vaig apendre res al estudi, ni me acostumaren al treball y á la economía, sino sols á gastar y passejarme. Me vaig casar al objecte d' aumentar la pensió ab una heretera de bastantes terras, creyent axis seria la ditxa completa. Me vaig quedar, jove encara, sens Pare y al frente de las dos propietats; adulat pels que me rodejavan y creyentme rich y la meva esposa incapás de ser mestressa de casa per no tenir experiencia, y plena de vanitat per ser pubilla, sens que la seva mare li hagués ensenyat á exercitarse en los quefers doméstichs, reformarem els mobles, el servey de cuina, la dispesa y totas las costums de la casa en el sentit de senyorio y de ricatxos.

Pera distingirme, vaig introduhir reformas en els cultius sensa entendro y sens prudencia; ni jo 'm cuidava de las terras ni la meva muller de la casa, creyent que may s' agotaria la mina. Ab frecuencia cambiava de caballs, enganyat pels contractants y sempre ab perdua; una tartana ab la seva euga, vingan festas y xaladas y forasters pera donarme tó,

qual resultat, per abreviar, fou 'l tenir que anar hipotecant fincas per seguir ab el rumbo comensat y pagant crescuts interessos, sens ánimo per vendre una finca ni per suprimir gastos, porque 'l públich no s' enterés, lo que 'ns feu tornar més pobres, questió de vanitat tonta que 'ns ha portat á que s' apoderessin de las fincas els acreedors, y guanyarnos are la vida convertits d' amos en masobés, y ja podeu comprendre lo penós que es baixar de rango en el menjar y vestir y tenir que doblar la espinada els qui no hi están acostumats.

Es trist veurer com un usurer es duenyo de la meva propietat, pero reconech que la culpa es meva, á causa de la mala educació rebuda dels meus pares (q. D. g.) els qui si m' haguessin criat mes laboriós y económich y menos vanitós, avuy estaria en bona posició.

Agricultor modelo

—Ja veig, contestá 'l tercer, que la fortuna no us ha pas sonrigut, y que l' un dona la culpa á la dona y l' altres als seus pares, siguent axís que cada hú es l' obrer de la seva fortuna, sensa negar la gran influencia de la educació rebuda. Donchs jo, de jornalier com sabeu era, he arribat á propietari, gracias á la educació agrícola que vaig rebre com á base ferma, gracias al amor que desde petit he tingut al ofici de pagés, que exerceixo ab vocació y entussiasme, gracias á la afició á llegir y estudiar llibres y periodichs d' agricultura per aplicar ab prudencia y treball intel·ligent els progressos agrícols, y gracias á haver trovat una esposa que, además de ser una bona cristiana es una excelent mestressa, y 'm va portar ab la pau y benestar algun dinaret y una caseta; de modo que si alguns pagessos s' arruinan ó no aixecan el cap no es culpa de la agricultura, sino d' élls mateixos, que no podrien pas contestar afirmativament á las preguntas que es deu fer un agricultor intel·ligent y que vaig sentir de boca d' un apotecari molt entés en agricultura.

¿Teniu bastantes ferratjes y bestiar?

¿Procureu tenir molt fem y conservar-lo be, fora del sol y de la pluja, ben apretat y ben humit?

¿Recollíu la folleraca que 's pert, las escombriás y 'ls residuos de las plantas?

¿Teniu afició á enterarvos dels progressos agrícols y aplicarlos en lo rahanable y possible?

¿Llegíu llibres y periódichs d' agricultura y feu prudent aplicació de lo que llegíu?

¿Son socis d' un Sindicat agrícola y esteu associats pel seguro del bostiar y de las cullitas etc.?

¿Esteu ben units per enviar á Madrid representats agricultors que defensin els vostres drets y no tan sols el del seu partit?

¿Coneixen y practiquen be vostre ofici?

¿Coneixen 'ls amichs y enemichs de las cullitas?

¿Hi ha algún ofici que no tingui las suas contrarietats, la seva cara y creu?

¿Las mestressas de vostras casas gobernan y administran bé?

¿Cuideu bé vostres animals y terras porque produixin el major benefici?

¿Conserveu bé vostras cullitas y son bons comerciants per vendre las al millor preu?

¿Sabeu emplear be 'l temps y 'l diner?

Y per no molestarvos ab més preguntas, faig la última:

¿No permeteu á casa vostra la blasfemia, la immoralitat y la profanació del día de festa, porque Deu beneixi vostre treball, vostras anyadas y vostras familias?

Llarga es la llista, pero son interesants totas las preguntas y aquell que no las pugui contestar afirmativament no te dret á queixarse del seu ofici, que continua siguent el més hermós, el més útil, el més saludable, el més tranquil, el més noble y hasta 'l més lucratiu, practicat ab inteligencia y ajudat de la associació, com ho he entés jo sempre axís.

—En aixó arribá la hora de despedirse 'ls tres amichs que quedaren ben allissonats per el pervenir, com hi havem de quedar nosaltres dels fracassos dels dos primers y del felis exit del tercer, que tan bona orientació sapigué donar al seu ofici de pagés.

Estich tan convensut de la importancia de la agricultura, que m' atreveixo á afirmar que una nació val en la proporció de lo que en ella val la agricultura. Ja que soms agricultors, procurem serho de vritat; ja que vivim entre plantas y entre terrossos siguem intel·ligens en aixó. ¡Oh, que maravillosa construcció la de las plantas, quina y hermosura utilitat! Ellas respiran com nosaltres; la seva saba puja y baixa com nostre suspir; hi han plantas tan petites que ni 's veuen y de tan grossas que abrigarian tot un batalló. Si estudiessim las flors, quedariam aturdits devant tanta magnificencia y hermosura y 'ns extasiariam ab la exhalació de tan suaus y variats aromas. En las ciutats se considera ditxós qui pot tenir un jardí ab uns quants arbres á casa, y nosaltres en el camp estem rodejats de jardins y varietat de plantas, bastant allargar la ma per cullir las fruitas que á las ciutats se pagan molt caras. Res tenim que envidiar als ciutadans y élls tenen que envidiarnos moltas cosas.

LLOABLES INICIATIVAS

La Federació Agrícola Catalana-Balear

Aquesta important corporació ha enviat una instancia al ministre d' Instrucció Pública demanant que en les Escoles Normals s' hi encloguin les assignatures d' Agricultura general y Economia rural. De les escoles (se diu en aquesta instancia) deurién sortir els alumnes acondicionats para pránticar, ab el temps, els concells de la ciencia agrícola y ab l' ánima saturada de preceptes económichs y orientacions que des-

pertessin l'entusiasme pel progrés y el millorament de l'agricultura pràctica. D'aquí acaba l'associació exposant, la necessitat de dotar al mestres de alguns coneixements d'agricultura y de economia, necessaris pera donar als seus alumnes lliçons elementals y pràctiques d'agricultura, y de inculcalshi sentiments encaminats a la formació d'organismes de mutualitat y associació.

Igual petició ha fet la Federació Agrícola Catalana-Balear als prelats de Catalunya y Balears, ab respecte als seminaris de ses respectives diòcesis. D'incloures en la carrera sacerdotal les assignatures expressades, manifesta la Federació, els reverents curas pàrrocos y demás clero rural, podrien complementar d'una manera admirable la enlairada missió que exerceixen, puig tindrien els coneixements necessaris pera organitzar o aconsellar l'organització de sindicats y caixes rurals; ab lo cual, al mateix temps que s'enfortiria no poch la seva autoritat moral entre 'ls seus feligresos, farien a n' aquéts un be incalculable.

Aquestes dues instancies obeeixen a un acort pres per la Federació en el Congrés que 's celebrá ultimament á Olot.

L'Arquebisbe de Zaragoza

Convocats previament els Pàrrocos de la sua arxidiocesis, celebrá una importunt Assamblea, en els dias de las Festas del Pilar, en la qual se tractá: 1.er de la necessitat de las associacions catòlico-obreras, y especialment dels Sindicats Agrícols. 2.^{on} Organització de dits Sindicats y direcció dels mateixos. 3.er Examen practich dels Estatuts pels que deverán regirse aquestas Associacions. 4.^{on} Instituciones econòmicas de que deurá dotarse cada Sindicat.

El Sindicat Agrícol de la Conca de Tremp y de Pallás

Té establerta una Caixa rural sistema Reiffensen. Pera evitar que 'ls abassagadors de blats fessin víctimas de llurs especulacions als agricultors d'aquella comarca els hi ofereix préstams ab la garantia de las mateixas cullitas y ab un módich interés, pera donalshi temps á que puguin vendrerlas quan els preus resultin remuneradors.

El Sr. Bisbe de la Seu d' Urgell, Il-lim. Laguardia convensut de la acció moralisadora d'aquestos Sindicats va concórrer á la fundació del de la Conca ab un donatiu de 500 ptas, y ha establert cátedra d'Agricultura en el Seminari.

MÁXIMAS

Tots los qui escriuhen y treballan en favor de la agricultura, fan una bona obra; donchs la agricultura es la qüestió vital, y solució á la crisis social.

ABBÉ FRANCO.

No hi há home ni dona per elevats que siguin, que no s'honrin empleantse en una cosa tan útil, sana y noble, com es la agricultura, salvació dels perills socials.

VILLERMÍ.

MISCELÁNEA

Virtuts de las pomas.—La poma es la fruita més sanitosa, higiénica y nutritiva de quantas se coneixen.

Constitueix un aliment de la major importancia, digerible en 85 minuts y es agradable al paladar. En la antiquetat la poma era considerada com el menjar predilecte pera rejuvenir y reconstituír l'organisme humá.

Ab el such de poma se fa un licor medicinal en cap cas contra-indicat. Convé molt á las personas de vida sedentaria menjar d'aquet fruit d'un modo continuat, perque llimpia 'l fetje, dona fósfor al cervell y vitalitat al sistema nerviós. En el Noroest d'Espanya s'usa pera combatre el mal d'ulls y de las pestanyas, y dona excelents resultats. La costum inglesa de menjar sempre la carn de tocino ab salsa de poma te una explicació molt lògica; aquella es dificil digestió, y aquesta la afavoreix notablement. Deu recomenarse el consum especialment als pobres, els qui ab gran economia poden proporcionar un aliment tan higienich com agradable.

HOTEL RESTAURANT PENINSULAR

(Antigua Fonda Sant Antoni)

PROGRÉS, 3

TELÉFONO, 66

Instalació completa d'electricitat

AMOR AL CAMPO

— ó —

Antonio y Anita modelo de labradores

por D. José Rossell ☼ PROPAGANDA Y EN-

SEÑANZA AGRÍCOLA POR MEDIO DE LA

NOVELA MORAL

VELADAS RURALES.

PASEOS INSTRUCTIVOS

POR MONTAÑAS, VALLES Y PRADERAS

Precio: 1'25 pesetas

Se ven en aquesta Administració.